

---

**Kyrkomötet**  
**Kyrkolivsutskottets betänkande 2009:8**

## **Mångfaldsarbete**

---

### **Sammanfattning**

I detta betänkande behandlas motion 2009:42, *Synliggör mångfaldsarbetet*, av Sofija Pedersen Videke och Anki Erdmann. I motionen föreslås Kyrkostyrelsen få i uppdrag att utreda hur Svenska kyrkan på den nationella nivån kan tillvarata enskildas och församlingars kunskap om mångfaldsarbete så att detta kommer andra till del.

Utskottet tycker, i likhet med motionärerna, att det är värdefullt att kunskap delas i Svenska kyrkan. Detta kan ske genom det intranät som nu skapas och där erfarenheter kan delas, och genom att undersöka vilka möjligheter organisationsregistret har. Utskottet tycker dessa åtgärder räcker och ser inget behov av en utredning.

Utskottet föreslår att motionen avslås.

## Innehåll

<b>Sammanfattning.....</b>	<b>1</b>
<b>Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut .....</b>	<b>3</b>
<b>Motionens förslag.....</b>	<b>3</b>
Motion 2009:42 av Sofija Pedersen Videke och Anki Erdmann, Synliggör mångfaldsarbetet .....	3
<b>Bakgrund.....</b>	<b>3</b>
Svenska kyrkan och andra språk .....	3
Flerspråkigt på nätet .....	4
Möjlighet till erfarenhetsutbyte på intranätet .....	4
Språkregister .....	4
Nationellt centrum för mångfald .....	5
<b>Utskottets överväganden.....</b>	<b>5</b>
Synliggör mångfaldsarbetet .....	5

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:42.

### Motionens förslag

#### **Motion 2009:42 av Sofija Pedersen Videke och Anki Erdmann, Synliggör mångfaldsarbetet**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan på den nationella nivån bäst kan tillvarata enskildas och församlingars kunskap om mångfaldsarbete så att detta kan komma andra församlingar och stift till del.

### Bakgrund

Enligt Svenska akademins ordlista avser mångfald ”en mängd enheter”. Den engelska motsvarigheten till mångfald, diversity, betyder ”olikheter”. Mångfald är ett brett begrepp som definieras på olika sätt, men som oftast innebär att människors lika värde respekteras oavsett ålder, kön, sexuell läggning, trosuppfattning, funktionshinder och etnicitet.

Svenska kyrkan arbetar sedan lång tid tillbaka med mångfaldsfrågor. Under Mångkulturåret 2006, som fokuserade den etniska och kulturella mångfalden, hade Svenska kyrkan ett omfattande program. I dokumentationen av mångkultursymposiet *Att mötas i gudstjänst* står att läsa:

Mångkultur är viktigt för Svenska kyrkan eftersom vi behöver människor som bär med sig olika kulturer, bilder, språk och traditioner för att inte förminska Gud och därmed förminska kyrkans liv.

### Svenska kyrkan och andra språk

Sverige erkänner sedan år 2000 fem nationella minoritetsspråk; samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Till Svenska kyrkans språkliga minoriteter räknas finska, samiska, meänkieli och romani chib. Teckenspråk jämföras med de övriga nationella minoritetsspråken, även om det ännu inte officiellt är erkänt som ett nationellt minoritetsspråk.

I Svenska kyrkan finns etablerad verksamhet på syd-, nord- och luleåsamiska, finska, meänkieli och teckenpråk på församlings- och stiftsnivå. Varje församling ska beskriva sin verksamhet på minoritetsspråken i sin församlingsinstruktion.

På den nationella nivån finns strukturer för att tillvarata de språkliga minoriteternas intressen i form av arbets- och referensgrupper. Mellan den nationella nivån och stiftet finns ett kontinuerligt nätverksarbete, och kontaktytor mellan medarbetare upprätthålls genom regelbundna medarbetarsamlingar. Den nationella nivån anordnar också vartannat år ett storforum inom sverigefinskt och teckenspråkigt arbete.

Ett policydokument för Svenska kyrkans arbete på andra språk än svenska är under framtagande på kyrkokansliet och kommer att behandlas av Kyrkostyrelsen under hösten. Dokumentet ska ligga till grund för hela kyrkans flerspråkiga arbete.

### Många olika språk i kyrkan

Inom ramen för det löpande arbetet att utveckla Svenska kyrkan som en flerspråkig kyrka ska medlemskommunikationen utvecklas på bland annat engelska, finska, samiska, tyska, spanska och franska samt teckenspråk. Den nationella nivån har sett över arbetsformerna under de senaste åren genom att bland annat göra en analys av såväl den inomkyrkliga kommunikationen som medlemskommunikationen.

tionen. En referensgrupp är knuten till arbetet med att utveckla kommunikationen inom det flerspråkiga verksamhetsområdet. Under 2008–2009 har ett pilotprojekt, tillsammans med Stockholms stift, inletts för att utveckla medlemskommunikationen på främst finska.

Nationell nivå har ansvar för att synliggöra de språkliga minoriteterna genom sina kommunikationskanaler. Det görs bland annat genom utgivning av:

- ♦ *Joululehti* – Svenska kyrkans sverigefinska jultidning som ges ut med ett nummer per år, upplaga ca 15 000 ex.
- ♦ *Daerpies Diere* – trespråkigt sydsamiskt kyrkblad som ges ut i samverkan med Härnösands stift och Nidaros bispedøme fyra gånger om året. En förstudie pågår om möjligheten att bredda tidningen, så att den vänder sig till hela Sápmi.
- ♦ *Dövas kyrkblad* som ges ut med 6 nummer per år.
- ♦ Nyhetsbrevet *En flerspråkig kyrka* – ges ut med 4 nr per år. Det vänder sig till medarbetare som arbetar med den flerspråkiga kyrkan.
- ♦ *Verbums småtryck* – ett samarbete pågår med Verbum angående småtryck såsom dopbevis och vigselbevis på minoritetsspråken. Foldrarna är översatta till finska och kommer att ges ut inom kort, och ett arbete pågår för att ta fram bevisen på samiska.

### Flerspråkigt på nätet

På [www.svenskakyrkan.se](http://www.svenskakyrkan.se) kommer det med tiden finnas en möjlighet att välja mellan olika språkversioner.

Det pågår ett stort arbete med att översätta ett 50-tal artiklar som är publicerade på webben till finska och samiska.

En engelsk version av webben är under uppbyggnad. Likaså pågår planering av en teckenspråkig del med aktualiteter. Ett pilotarbete har gjorts i samband med kyrkovalet med teckentolkat material.

### Möjlighet till erfarenhetsutbyte på intranätet

Motionärerna fokuserar i sin motion på hur kulturella och språkliga kunskaper och erfarenheter som finns inom Svenska kyrkan, både enskildas och församlingars, kan komma fler till del.

Under hösten lanseras Svenska kyrkans nya, gemensamma intranät, och såväl anställda och förtroendevalda som frivilliga kommer att kunna använda det. På intranätet är det enkelt att starta så kallade samverkansrum, vilket är en yta där medlemmarna i samverkansrummet kan delta i diskussionsforum och dela filer. Hela intranätet kommer att vara beroende av människors vilja att dela med sig, men väljer tillräckligt många att göra det, kommer intranätet att bli en rik källa att ösa ur.

### Språkregister

För att veta vilka medarbetare inom Svenska kyrkan som behärskar vilka språk krävs någon typ av register. Dock måste det alltid finnas goda skäl för att knyta sådan information på individnivå.

Om informationen har relevans för verksamheten och mötet med medlemmen, kan det finnas möjlighet att lägga den i organisationsregistret. Man kan exempelvis tänka sig en situation där ett par vill att vigseln hålls på romani. Församlingen har ingen som talar språket men kan i organisationsregistret söka fram en präst i stiftet som gör det. En önskan om ett eventuellt språkregister kan läggas in i den

## Nationellt centrum för mångfald

Motionärerna önskar att det skulle finnas ett nationellt centrum för mångfalden inom Svenska kyrkan. Svenska kyrkan har redan nationella centra inom flera av de områden som mångfald i sin breda definition innebär.

Centrum för religionsdialog drivs av Svenska kyrkan i Stockholms stift i samverkan med den nationella nivån. Centret startade sin verksamhet i januari 2008 och har som huvudinriktning att verka för förståelse, samarbete och goda relationer med människor av annan tro genom att stötta och initiera religionsmötesprojekt i Svenska kyrkans församlingar, erbjuda kurser, samtalskvällar och dialoggrupper, förmedla kunskap, kontakter, litteratur med mera samt reflektera teologiskt över erfarenheter av religionsmöten.

Svenska kyrkans centrum för funktionshinderfrågor drivs för närvarande genom avtal med Svenska kyrkan på nationell nivå och finns på Diakonistiftelsen Samariterhemmet i Uppsala. Detta arbetar strategiskt för att Svenska kyrkan ska upplevas som en öppen och tillgänglig folkkyrka. Inom det området har den nationella nivån t ex arbetat mycket med synen på funktionshinder i konfirmandarbetet. Just nu pågår ett liknande projekt där den med funktionshinder betraktas som en aktiv församlingsmedlem i stället för ett diakonalt objekt.

## Utskottets överväganden

### Synliggör mångfaldsarbetet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:42.
---

Utskottet anser, i likhet med motionärerna, att det är värdefullt att kunskap delas och görs tillgänglig för många i Svenska kyrkan. Ibland stannar kunskap inom den egna församlingen, eller inom stiftet, när den kan vara användbar för fler. Hit hör exempelvis kunskapen om vilka församlingar och församlingsmedarbetare som har verksamhet på andra språk än svenska.

Det är inte problematiskt att definiera människors språkförmåga och vad den räcker till, men utskottet ser ändå ett värde i att till kravspecifikationen för det nya organisationsregistret föra in önskemålet om att kunna registrera språkkunskap på lämpligt sätt.

Utskottet ser Svenska kyrkans intranät, som nu skapas, som en plats där erfarenhet och kunskap kan delas på det sätt som motionärerna efterlyser. Mot bakgrund av detta ser utskottet inget behov av en utredning på området och föreslår därför avslag på motionen.

Uppsala den 23 september 2009

På Kyrkolivsutskottets vägnar

*Vanja Björsson, ordförande*

*Camilla Sundén, sekreterare*

*Beslutande:* Vanja Björsson, ordförande, Bo E Nilsson, Birgitta Lindén, Rolf Forslin, Johan Lothigius, Hakon Långström, Gunvor Åsblom, Ann-Sofie Persson, Olof Kjellström, Elisabet Nilsson, Roland Johansson, Sofia Särduquist, Helén Lindbäck, Kerstin Zetterberg och Terence Honglo.

*Övriga närvarande vid beslutstillfället:* Mary Österström, Catarina Fondén, Christina Berglund, Ingemar Åhs, Markus Holmberg och Berit Simonsson.

Biskoparna Ragnar Persenius och Lennart Koskinen har deltagit i utskottets överläggningar.